

การผสมพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์กระเจียบแดงที่ให้เปอร์เซ็นต์น้ำมันสูง

อรุณี ใจเถิง^{1/} ศศิธร วรปติรังสี^{1/} วิมล แก้วสีดา^{1/}

วัชรพล บำเพ็ญอยู่^{1/} พรอนันต์ แข็งขันธ^{2/} สุภาวดี สมภาค^{3/}

บทคัดย่อ

การผสมพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์กระเจียบแดงที่ให้เปอร์เซ็นต์น้ำมันสูง ดำเนินการทดลองที่ศูนย์วิจัยพืชสวน เชียงราย เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ให้ผลผลิตและปริมาณน้ำมันสูง โดยปลูกและผสมพันธุ์แบบพบก้นหมด ไม่รวมผสมกลับ ในกลุ่มพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นพ่อแม่พันธุ์ในการปรับปรุงพันธุ์เพื่อผลิตน้ำมันจากเมล็ด CRI 02 CRI 03 และ CRI 08 และกลุ่มพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับการปรับปรุงพันธุ์เพื่อผลิตกลีบสดและแห้ง CRI 01 CRI 03 CRI 05 และ CRI 08 ในฤดูกาลที่ 1 (สิงหาคม 2561 – มกราคม 2562) ทำการคัดเลือกต้นลูกผสม F₁ ในฤดูกาลที่ 2 (กันยายน 2562 – กุมภาพันธ์ 2563) พบว่า ต้นลูกผสมมีการเจริญเติบโตดี มีความสม่ำเสมอของลักษณะใบ สีลำต้น และสีกลีบ ในกลุ่มลูกผสมที่ปลูกจากพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตน้ำมันจากเมล็ดมีผลผลิตเมล็ดแห้ง ปริมาณน้ำมัน และกลีบสด สูงกว่าพันธุ์การค้า คือ CR1 02 x CR1 08 และ CR1 03 x CR1 08 โดยมีผลผลิตเมล็ดแห้งเฉลี่ย 69.78 และ 75.10 กก./ไร่ ปริมาณน้ำมัน 11.50 และ 14.00 % ผลผลิตกลีบสดเฉลี่ย 462.30 และ 686.53 กก./ไร่ ตามลำดับ กลุ่มลูกผสมที่มาจากพ่อแม่พันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับการปรับปรุงพันธุ์เพื่อผลิตกลีบสดและแห้ง มีผลผลิตกลีบที่ดี คือ CR1 01 x CR1 05 และ CR1 03 x CR1 08 เนื่องจากมีผลผลิตกลีบสดและปริมาณ แอนโทไซยานินสูงกว่าพันธุ์การค้า โดย CR1 01 x CR1 05 และ CR1 03 x CR1 08 มีผลผลิตกลีบสด 399.06 และ 686.53 กก./ไร่ ปริมาณแอนโทไซยานิน 137.31 และ 121.72 มก./วัตถุดิบ 100 ก. ตามลำดับ ส่วนพันธุ์การค้า มีผลผลิตกลีบสดรวมทั้งผลเฉลี่ย 939.41 กก./ไร่ ผลผลิตกลีบสด 293.00 กก./ไร่ ปริมาณน้ำมัน 11.44 % และปริมาณแอนโทไซยานิน 117.13 มก./วัตถุดิบ 100 ก. ขณะนี้ยังดำเนินการปรับปรุงพันธุ์ต่อตามแผนการปรับปรุงพันธุ์

คำสำคัญ : กระเจียบแดง การปรับปรุงพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ น้ำมันในเมล็ด

^{1/} ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ^{2/} ศูนย์วิจัยพืชสวนเลย ^{3/} ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ